

Naam _____ Datum _____ Klas _____

Begrijpend lezen**Ridders****1 Lees de tekst een eerste keer en duid moeilijke woorden aan.****Lees de tekst een tweede keer en beantwoord de vragen tussen de tekst.**

De dag van het toernooi brak aan. Jolan hielp zijn meester met het aantrekken van zijn wapenuitrusting. Alle platen van het harnas moesten een voor een worden vastgemaakt, een hele klus die meer dan een uur in beslag nam. Toen hij eindelijk klaar was, was hij helemaal bezweet. Morningdew bekeek zichzelf en knikte goedkeurend naar zijn trouwe leerling.

‘En nu de **sluier**, Jolan’, zei Morningdew.

‘Sluier?’

‘Welja, op het feest heb ik je toch gevraagd een sluier op te bergen?’

‘Ach ja’, zei Jolan en liep naar het kistje.

Hij pakte de sluier en bond hem aan het schouderstuk van het harnas.

Daar zou de stof de ridder zeker niet hinderen.

‘Maak hem stevig vast, Jolan’, zei Morningdew. ‘Ik zou hem niet graag verliezen. Vrouwe Marie-Anne is een pracht van een vrouw, wist je dat? Ze is van een onaardse schoonheid en heeft een sierlijkheid die elke pauw doet verbleken. Mijn onvoorwaardelijke liefde schenk ik haar, en dat zal ik bewijzen tijdens het steekspel. Ik vermorzel mijn tegenstander alleen maar om haar te plezieren. Ik zal haar sluier dragen met de trots van een winnaar.’

Morningdew bleef maar doorgaan en staarde met een glazige blik voor zich uit. **Hij had het erg te pakken.** Jolan had de jonkvrouw wel gezien toen ze met zijn meester stond te praten. Toegegeven, het was een mooie

vrouw, maar ze had hooguit een minuut, misschien twee, met hem gepraat. Kon je op zo’n korte tijd smoorverliefd worden? Hij had het in ieder geval nog nooit meegemaakt, maar misschien kwam dat door zijn jonge leeftijd. Het leek Jolan in ieder geval opwindend om voor de eer van een dame te vechten. Ridder Morningdew zou ongetwijfeld het beste van zichzelf geven. Dat beloofde ...

2 Omkring het juiste antwoord.

Jolan is een ridder – schildknaap.

Morningdew is een ridder – schildknaap.

**3 Ik lees een stukje verder en vind het antwoord in de tekst.
Van wie is deze sluier?****4 Ik vraag me af wat hiermee bedoeld wordt.
Ik denk dat Morningdew****5 Ik stop even met lezen.****Waarover gaat de tekst tot nu toe?**

Begrijpend lezen

Ridders

1 Lees de tekst een eerste keer en duid moeilijke woorden aan.

Lees de tekst een tweede keer en beantwoord de vragen tussen de tekst.

De dag van het toernooi brak aan. Jolan hielp zijn meester met het aantrekken van zijn wapenuitrusting. Alle platen van het harnas moesten een voor een worden vastgemaakt, een hele klus die meer dan een uur in beslag nam. Toen hij eindelijk klaar was, was hij helemaal bezweet. Morningdew bekeek zichzelf en knikte goedkeurend naar zijn trouwe leerling.

2 Omkring het juiste antwoord.Jolan is een ridder – schildknaapMorningdew is een ridder – schildknaap.‘En nu de **sluier**, Jolan’, zei Morningdew.

‘Sluier?’

‘Welja, op het feest heb ik je toch gevraagd een sluier op te bergen?’

‘Ach ja’, zei Jolan en liep naar het kistje.

Hij pakte de sluier en bond hem aan het schouderstuk van het harnas.

Daar zou de stof de ridder zeker niet hinderen.

‘Maak hem stevig vast, Jolan’, zei Morningdew. ‘Ik zou hem niet graag verliezen. Vrouwe Marie-Anne is een pracht van een vrouw, wist je dat? Ze is van een onaardse schoonheid en heeft een sierlijkheid die elke pauw doet verbleken. Mijn onvoorwaardelijke liefde schenk ik haar, en dat zal ik bewijzen tijdens het steekspel. Ik vermorzel mijn tegenstander alleen maar om haar te plezieren. Ik zal haar sluier dragen met de trots van een winnaar.’

3 Ik lees een stukje verder en vind het antwoord in de tekst.

Van wie is deze sluier?

van Vrouwe Marie-Anne

Morningdew bleef maar doorgaan en staarde met een glazige blik voor zich uit. **Hij had het erg te pakken.** Jolan had de jonkvrouw wel gezien toen ze met zijn meester stond te praten. Toegegeven, het was een mooie

4 Ik vraag me af wat hiermee bedoeld wordt. Ik denk dat Morningdewverliefd is

vrouw, maar ze had hooguit een minuut, misschien twee, met hem gepraat. Kon je op zo’n korte tijd smoorverliefd worden? Hij had het in ieder geval nog nooit meegemaakt, maar misschien kwam dat door zijn jonge leeftijd. Het leek Jolan in ieder geval opwindend om voor de eer van een dame te vechten. Ridder Morningdew zou ongetwijfeld het beste van zichzelf geven. Dat beloofde ...

5 Ik stop even met lezen.

Waarover gaat de tekst tot nu toe?

bv. Ridder Morningdew maakt zich klaar voor het toernooi.Hij draagt de sluier van Vrouwe Marie-Anne over zijn harnas.

Naam _____ Datum _____ Klas _____

De **heraut** liet de vlag zakken en beide ridders gaven hun paard de sporen. De hoeven roffelden dof op het gras. Morningdew proefde de smaak van de overwinning al. Hij zou die Wormhole onder de grond steken, waar hij thuishoorde. Het belachelijke cirkeltje op het vuil bruine schild van zijn tegenstander was een perfect mikpunt. Maar net voor de ruiters elkaar bereikten, maakte Morningdew een onvergeeflijke fout.

6 Dit woord heb ik al geleerd in de Kijker. Ik zoek de betekenis op in de woordenlijst van het werkkatern of in het woordenboek. Heraut betekent _____

Heel even, een fractie van een seconde maar, keek hij opzij. Hij wilde nog even de glimlach van de jonkvrouw vangen, maar zag tot zijn ontzetting hoe zij haar hand legde in de hand van de man die naast haar zat. Hoe kon dat? **Was zij ...?**

Verder kwamen zijn gedachten niet. De lans van ridder Wormhole schoot onder Morningdews schild door en raakte hem vol in de buik, terwijl zijn eigen lans volledig zijn doel miste. Morningdew werd uit het zadel getild en toen de lans brak, viel hij smadelijk op de grond. Het duurde een paar tellen voor hij beseftte waar hij was, maar toen krabbelde hij haastig overeind en zocht zijn tegenstander. Die voelde hij voor hij hem zag. Hij zwijmelde, zag overal kleine, flitsende sterren en viel toen als een zak zand op de grond. Het gejuich van het publiek hoorde hij niet meer.

7 Ik voorspel het vervolg van het verhaal en maak de zin verder af.

Was zij _____

 _____?

‘Heer ... Heer ... ridder Morningdew.’

Jolan zat geknield naast zijn meester en hield zijn mond dicht tegen de helm. Hij had geprobeerd het vizier open te klappen, maar dat was niet gelukt. Vervolgens wilde hij de helm afzetten, maar dat lukte ook niet, het ding zat muurvast.

‘Hoorst u mij, heer? Ik ben het, Jolan.’

Als vanuit de verte hoorde Morningdew een stem die zijn naam riep.

‘Vrouwe Marie-Anne?’ mompelde hij.

‘Nee, heer. Ik ben het, uw schildknaap Jolan.’

‘Ach ... Jolan ... heb ik gewonnen?’

Jolan keek verbaasd en antwoordde toen voorzichtig: ‘Niet echt.’

Een schok ging door Morningdew heen. Voor zijn ogen zag hij vrouwe Marie-Anne die hoopte dat de ridder met haar sluier zou triomferen.

‘**Waar is hij?**’ vroeg hij fel.

Verrassend snel kwam hij overeind en keek wild om zich heen. Toen wankelde hij en viel steil voorover. Met de hulp van een knecht hielp Jolan zijn meester overeind en ze ondersteunden hem terwijl hij roemloos het strijdperk verliet.

8 Wie is de winnaar van het toernooi? Kruis aan.

- ☐ Morningdew
☐ Wormhole

9 Naar wie of wat is ridder Morningdew op zoek?
 _____.

De **heraut** liet de vlag zakken en beide ridders gaven hun paard de sporen. De hoeven roffelden dof op het gras. Morningdew proefde de smaak van de overwinning al. Hij zou die Wormhole onder de grond steken, waar hij thuishoorde. Het belachelijke cirkeltje op het vuil bruine schild van zijn tegenstander was een perfect mikpunt. Maar net voor de ruiters elkaar bereikten, maakte Morningdew een onvergeeflijke fout.

- 6** Dit woord heb ik al geleerd in de Kijker. Ik zoek de betekenis op in de woordenlijst van het werkkatern of in het woordenboek. Heraut betekent iemand die iets aankondigt

Heel even, een fractie van een seconde maar, keek hij opzij. Hij wilde nog even de glimlach van de jonkvrouw vangen, maar zag tot zijn ontzetting hoe zij haar hand legde in de hand van de man die naast haar zat. Hoe kon dat? **Was zij ...?**

Verder kwamen zijn gedachten niet. De lans van ridder Wormhole schoot onder Morningdews schild door en raakte hem vol in de buik, terwijl zijn eigen lans volledig zijn doel miste. Morningdew werd uit het zadel getild en toen de lans brak, viel hij smadelijk op de grond. Het duurde een paar tellen voor hij besepte waar hij was, maar toen krabbelde hij haastig overeind en zocht zijn tegenstander. Die voelde hij voor hij hem zag. Hij zwijmelde, zag overal kleine, flitsende sterren en viel toen als een zak zand op de grond. Het gejuich van het publiek hoorde hij niet meer.

- 7** Ik voorspel het vervolg van het verhaal en maak de zin verder af. Was zij verliefd op of verloofd met de man naast haar?

‘Heer ... Heer ... ridder Morningdew.’

Jolan zat geknield naast zijn meester en hield zijn mond dicht tegen de helm. Hij had geprobeerd het vizier open te klappen, maar dat was niet gelukt. Vervolgens wilde hij de helm afzetten, maar dat lukte ook niet, het ding zat muurvast.

‘Hoor u mij, heer? Ik ben het, Jolan.’

Als vanuit de verte hoorde Morningdew een stem die zijn naam riep.

‘Vrouwe Marie-Anne?’ mompelde hij.

‘Nee, heer. Ik ben het, uw schildknaap Jolan.’

‘Ach ... Jolan ... heb ik gewonnen?’

Jolan keek verbaasd en antwoordde toen voorzichtig: ‘Niet echt.’

Een schok ging door Morningdew heen. Voor zijn ogen zag hij vrouwe Marie-Anne die hoopte dat de ridder met haar sluier zou triomferen.

‘**Waar is hij?**’ vroeg hij fel.

Verrassend snel kwam hij overeind en keek wild om zich heen. Toen wankelde hij en viel steil voorover. Met de hulp van een knecht hielp Jolan zijn meester overeind en ze ondersteunden hem terwijl hij roemloos het strijdperk verliet.

- 8** Wie is de winnaar van het toernooi? Kruis aan.

- ☐ Morningdew
☒ Wormhole

- 9** Naar wie of wat is ridder Morningdew op zoek?
de sluier

of zijn tegenstander, ridder Wormhole of de man die naast Vrouwe Marie-Anne zat en haar hand pakt.

Naam _____ Datum _____ Klas _____

10 Markeer drie kenmerken die bij Jolan passen met groen.

Markeer drie kenmerken die bij Morningdew passen met rood.

behulpzaam	strijdvaardig	gelukkig
verliefd	dronken	jong
bang	trouw	jaloers

11 Onderstreep in de tekst twee zinnen waaruit blijkt dat Morningdew overtuigd is dat hij het toernooi zal winnen.

12 Over wie gaat het? Verbind iedere zin met de juiste persoon.

Hij zag overal kleine, flitsende sterren en viel toen als een zak op de grond.	•	
Hij heeft een belachelijk cirkeltje op een vuil bruin schild.	•	• Morningdew
Hij pakte de sluier en bond hem aan het schouderstuk van het harnas.	•	• Wormhole
Hij had het erg te pakken.	•	• Jolan
Hij probeerde het vizier open te klappen, maar dat lukte niet.	•	

13 In een historisch verhaal zijn sommige dingen echt gebeurd en sommige dingen fantasie.
 Wat kan in dit verhaal echt gebeurd zijn en wat is fantasie? Kruis aan.

	echt gebeurd	fantasie
Twee ridders vechten om de eer van een dame.	☐	☐
De ridder is smoorverliefd op jonkvrouw Marie-Anne.	☐	☐
De schildknaap helpt zijn meester met het aantrekken van zijn wapenuitrusting.	☐	☐
De heraut laat de vlag zakken als startsein van het steekspel.	☐	☐

14 Kruis aan en motiveer je keuze.

Ik denk dat jonkvrouw Marie-Anne ...

- ☐ ook verliefd is op ridder Morningdew,
☐ niet verliefd is op ridder Morningdew,

omdat _____

10 Markeer drie kenmerken die bij Jolan passen met groen.

Markeer drie kenmerken die bij Morningdew passen met rood.

behulpzaam

strijdvaardig

gelukkig

verliefd

dronken

jong

bang

trouw

jaloers

11 Onderstreep in de tekst twee zinnen waaruit blijkt dat Morningdew overtuigd is dat hij het toernooi zal winnen.

12 Over wie gaat het? Verbind iedere zin met de juiste persoon.

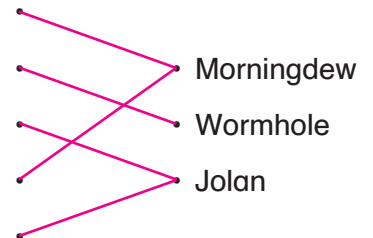
Hij zag overal kleine, flitsende sterren en viel toen als een zak op de grond.

Hij heeft een belachelijk cirkeltje op een vuil bruin schild.

Hij pakte de sluier en bond hem aan het schouderstuk van het harnas.

Hij had het erg te pakken.

Hij probeerde het vizier open te klappen, maar dat lukte niet.

13 In een historisch verhaal zijn sommige dingen echt gebeurd en sommige dingen fantasie. Wat kan in dit verhaal echt gebeurd zijn en wat is fantasie? Kruis aan.

	echt gebeurd	fantasie
Twee ridders vechten om de eer van een dame.	☒	☐
De ridder is smoorverliefd op jonkvrouw Marie-Anne.	☐	☒
De schildknaap helpt zijn meester met het aantrekken van zijn wapenuitrusting.	☒	☐
De heraut laat de vlag zakken als startsein van het steekspel.	☒	☐

14 Kruis aan en motiveer je keuze.

Ik denk dat jonkvrouw Marie-Anne ...

☒ ook verliefd is op ridder Morningdew,

☒ niet verliefd is op ridder Morningdew,

omdat ze haar sluier aan hem heeft gegeven of
ze haar hand in de hand van een andere man legt.

Naam _____ Datum _____ Klas _____

Taalwijs

16

1 Omkring het werkwoord in elke zin.

Certix denkt elke dag aan zijn moeder.

Zijn moeder had lange, blonde haren.

Ze werken hard op het land.

Hij zingt graag mooie liedjes.

Zijn vader en hij spelen spelletjes.

21

2 Het onderwerp is aangeduid. Onderstreep de persoonsvorm tweemaal.

De dikke man roept luidkeels in de arena.

We hebben nog een speciale verrassing!

Onze geliefde keizer geeft vandaag een uitzonderlijke gunst.

De winnaar van dit kamp krijgt niet alleen een palm en goud.

Als een vrij man mag hij deze arena verlaten!

Een golf van enthousiasme rolt over de tribunes.

Zal Vartrax dit gevecht kunnen winnen?

Dan mogen hij en zijn zoon uit Rome vertrekken.

3 Zet het werkwoord in de gevraagde vorm. Gebruik je werkwoordschema!

geven 1e persoon enkelvoud: ik _____

kunnen 2e persoon enkelvoud: jij _____

roepen 3e persoon enkelvoud: hij _____

horen 1e persoon meervoud: wij _____

krijgen 2e persoon meervoud: jullie _____

winnen 3e persoon meervoud: zij _____

Taalwijs

16

1 Omkring het werkwoord in elke zin.

Certix denkt elke dag aan zijn moeder.Zijn moeder had lange, blonde haren.Ze werken hard op het land.Hij zingt graag mooie liedjes.Zijn vader en hij spelen spelletjes.

21

2 Het onderwerp is aangeduid. Onderstreep de persoonsvorm tweemaal.

De dikke man roept luidkeels in de arena.We hebben nog een speciale verrassing!Onze geliefde keizer geeft vandaag een uitzonderlijke gunst.De winnaar van dit kamp krijgt niet alleen een palm en goud.Als een vrij man mag hij deze arena verlaten!Een golf van enthousiasme rolt over de tribunes.Zal Vartrax dit gevecht kunnen winnen?Dan mogen hij en zijn zoon uit Rome vertrekken.

3 Zet het werkwoord in de gevraagde vorm. Gebruik je werkwoordschema!

geven	1e persoon enkelvoud:	ik <u>geef</u>
kunnen	2e persoon enkelvoud:	jij <u>kunt</u>
roepen	3e persoon enkelvoud:	hij <u>roept</u>
horen	1e persoon meervoud:	wij <u>horen</u>
krijgen	2e persoon meervoud:	jullie <u>krijgen</u>
winnen	3e persoon meervoud:	zij <u>winnen</u>

Naam _____ Datum _____ Klas _____

4 Kies de juiste vorm van het werkwoord. Let op de tijd van het werkwoord!

t.t. = tegenwoordige tijd, nu

v.t. = verleden tijd, vroeger

doen – doe – doet – deed – deden

Het publiek _____ (v.t.) de arena daveren.

kijken – kijk – kijkt – keek – keken

Iedereen _____ (t.t.) naar het gevecht.

staan – sta – staat – stond – stonden

De dikke man _____ (t.t.) nog steeds in het midden van de arena.

vragen – vraag – vraagt – vroeg – vroegen

Hij _____ (t.t.) de twee gladiatoren om naast hem te komen staan.

zwaaien – zwaai – zwaait – zwaaide – zwaaiden

Plots _____ (v.t.) hij met zijn armen in de lucht.

worden – word – wordt – werd – werden

De schreeuwende menigte _____ (v.t.) muisstil.

Ik _____ (t.t.) zelfs bang van de stilte!

_____ (t.t.) jullie ook helemaal stil?

Certix _____ (t.t.) lijkleek van de spanning.

5 Kruis het getal (enkelvoud of meervoud) en de tijd (t.t. of v.t.) van de persoonsvorm aan.

	enkelvoud	meervoud	t.t.	v.t.
Ella <u>knipt</u> haar lange haren.	☐	☐	☐	☐
Ze <u>leek</u> toen op een jongen.	☐	☐	☐	☐
Ella en haar paard <u>wonnen</u> gisteren een prijs.	☐	☐	☐	☐
Arabesk <u>houdt</u> van appeltaart.	☐	☐	☐	☐
De paarden van Rochus <u>hielden</u> meer van haver.	☐	☐	☐	☐
Ik <u>wil</u> ook wel leren paardrijden!	☐	☐	☐	☐

23 Kies de juiste vorm van het werkwoord. Let op de tijd van het werkwoord!

t.t. = tegenwoordige tijd, nu

v.t. = verleden tijd, vroeger

doen – doe – doet – deed – deden

Het publiek deed (v.t.) de arena daveren.

kijken – kijk – kijkt – keek – keken

Iedereen kijkt (t.t.) naar het gevecht.

staan – sta – staat – stond – stonden

De dikke man staat (t.t.) nog steeds in het midden van de arena.

vragen – vraag – vraagt – vroeg – vroegen

Hij vraagt (t.t.) de twee gladiatoren om naast hem te komen staan.

zwaaien – zwaai – zwaait – zwaaide – zwaaiden

Plots zwaaide (v.t.) hij met zijn armen in de lucht.

worden – word – wordt – werd – werden

De schreeuwende menigte werd (v.t.) muisstil.Ik word (t.t.) zelfs bang van de stilte!Worden (t.t.) jullie ook helemaal stil?Certix wordt (t.t.) lijkbalek van de spanning.

5 Kruis het getal (enkelvoud of meervoud) en de tijd (t.t. of v.t.) van de persoonsvorm aan.

	enkelvoud	meervoud	t.t.	v.t.
Ella <u>knipt</u> haar lange haren.	☒	☐	☒	☐
Ze <u>leek</u> toen op een jongen.	☒	☐	☐	☒
Ella en haar paard <u>wonnen</u> gisteren een prijs.	☐	☒	☐	☒
Arabesk <u>houdt</u> van appeltaart.	☒	☐	☒	☐
De paarden van Rochus <u>hielden</u> meer van haver.	☐	☒	☐	☒
Ik <u>wil</u> ook wel leren paardrijden!	☒	☐	☒	☐

Naam _____ Datum _____ Klas _____

- 6** Maak een afleiding.
Kleef een voorvoegsel of een achtervoegsel aan het vetgedrukte grondwoord.

ge – jes – je

Het meisje gaat tegen de leuning van het groene **bank** _____ zitten.

Ze voelt **zacht** _____ aan het hout.

Ze ruikt de geur van _____ **brande** noten.

be – eling – heid

De **aanwezig** _____ van de soldaat maakt haar _____ **nieuwd**.

Het is een raadsel waar hij **plots** _____ vandaan komt.

- 7** Zoek het tweede deel van de samenstelling en vul in.

band – deur – motor – ijzer – alarm – trap – kerk – zaak

Mama en Rob rukken aan de **winkel** _____.

Plots loeit het **lucht** _____ over de stad.

Een man in de **kappers** _____ wil Fien helpen.

‘Ga vlug naar de _____ **winkel**’, zegt hij.

Fien wordt bijna omver gereden door een _____ **fiets**.

Rob rent langs de **kelder** _____ naar beneden.

Mama en haar broertje zijn **doods** _____.

Maar na de bommen speelt de beiaard een liedje in de _____ **toren**.

- 6** Maak een afleiding.
Kleef een voorvoegsel of een achtervoegsel aan het vetgedrukte grondwoord.

ge – jes – je

Het meisje gaat tegen de leuning van het groene **bank** *je* zitten.

Ze voelt **zacht** *jes* aan het hout.

Ze ruikt de geur van **ge** *brande* noten.

be – eling – heid

De **aanwezig** *heid* van de soldaat maakt haar **be** *nieuwd*.

Het is een raadsel waar hij **plots** *eling* vandaan komt.

- 7** Zoek het tweede deel van de samenstelling en vul in.

band – deur – motor – ijzer – alarm – trap – kerk – zaak

Mama en Rob rukken aan de **winkel** *deur*.

Plots loeit het **lucht** *alarm* over de stad.

Een man in de **kappers** *zaak* wil Fien helpen.

‘Ga vlug naar de **ijzer** *winkel*’, zegt hij.

Fien wordt bijna omver gereden door een **motor** *fiets*.

Rob rent langs de **kelder** *trap* naar beneden.

Mama en haar broertje zijn **doods** *bang*.

Maar na de bommen speelt de beiaard een liedje in de **kerk** *toren*.

Naam _____ Datum _____ Klas _____

Begrijpend lezen

Man van Wales

1 Lees de tekst en beantwoord de vragen tussen de tekst.

Heer Gornemans van Goor doet wat hij het liefste doet: trainen op het toernooiveldje voor zijn burcht. Een goede conditie is voor een ridder op leeftijd absoluut onmisbaar. Terwijl hij zijn spieren laat rollen in de frisse voorjaarslucht, ziet hij opeens een ridder zijn pad opkomen. Een Rode Ridder.

‘Aha,’ roept hij nog napuffend, ‘een edele ridder op een prachtige lentemorgen. Wees welkom, heer!’

Intussen **taxeert** hij de ridder. Uit ervaring weet hij dat je niet voorzichtig genoeg kunt zijn. Iedere ploert kan zich tegenwoordig in een harnas hijsen.

De Rode Ridder klapt zijn vizier omhoog en klungelt wat met zijn lans. ‘Ook een goedemorgen, heer’, zegt hij.

‘Het is goed te weten dat ik welkom ben. Ik kom net van koning Arthur die mij dit harnas heeft gegeven en nu ben ik een ridder. Ik ben onderweg naar mijn huis, want mijn moeder wacht op mij.’ Heer Gornemans krabt zich even in zijn baard. ‘Zo zo,’ zegt hij langzaam om tijd te winnen, ‘een ridder, dus ...’

‘Ja, een Rode Ridder’, zegt de jongen trots. ‘Rood vind ik de mooiste kleur die er is.’

‘Inderdaad,’ zegt heer Gornemans, ‘wat je zegt: heel mooi. Het staat je ook prachtig. En heeft koning Arthur je zelf tot ridder geslagen?’

‘Tot ridder geslagen?’ vraagt de jongen. ‘Geslagen? Moet dat dan? Ik moest gewoon deze uitrusting op een ridder veroveren, zeiden ze.’

Heer Gornemans vernauwt zijn ogen tot spleetjes. ‘Wonderlijk’, mompelt hij in zichzelf.

‘Nou, en toen ben ik op die ridder afgereden en die sloeg mij met zijn lans’, vertelt de jonge ridder verder. ‘Hij begon, dus toen wierp ik mijn speer.’

‘Je speer?’

‘Ja, zo in z’n oog. Dat heb ik ook wel eens met een hert gedaan. Pof, dood!’

Heer Gornemans knikt. Een atletische jongen, dat wel. ‘Maar niemand heeft je geleerd hoe je met je lans en je zwaard moet omgaan?’ vraagt hij.

‘Eh, nee’, zegt de jongen.

Even aarzelt heer Gornemans. ‘Sta mij toe,’ zegt hij dan, ‘je leermeester te zijn. Ik zal je laten zien hoe je het zwaard hanteert en hoe je de lans richt voor het allerbeste resultaat. Je bent mijn gast en ik leer je de kneepjes van het vak.’

Heel even kijken de heldere grijze ogen hem aan, heel even lijkt de jongen na te denken. ‘Nou graag’, zegt hij dan. ‘Maar niet te lang, want ik wil zo gauw mogelijk naar mijn moeder.’

Heer Gornemans glimlacht. ‘Mijn naam is Gornemans’, zegt hij. ‘Gornemans van Goor, ridder van de Ronde Tafel.’

De jongen knikt. ‘Ik ben Lieverd,’ zegt hij, ‘en ik kom uit Wales.’

‘Lieverd?’ vraagt heer Gornemans.

‘Ja, zo noemt mijn moeder mij.’

‘Welnu, Lieverd’, zegt de heer van Goor.

‘Laten we beginnen.’

2 Dit is een moeilijk woord. Ik leid de betekenis af uit de context.

taxeren = _____

3 ‘Lieverd’ is een rare naam voor een ridder. Later in de tekst geeft heer Gornemans de jongen een andere naam. Markeer die naam.

Begrijpend lezen

Man van Wales

1 Lees de tekst en beantwoord de vragen tussen de tekst.

Heer Gornemans van Goor doet wat hij het liefste doet: trainen op het toernooiveldje voor zijn burcht. Een goede conditie is voor een ridder op leeftijd absoluut onmisbaar. Terwijl hij zijn spieren laat rollen in de frisse voorjaarslucht, ziet hij opeens een ridder zijn pad opkomen. Een Rode Ridder.

‘Aha,’ roept hij nog napuffend, ‘een edele ridder op een prachtige lentemorgen. Wees welkom, heer!’

Intussen **taxeert** hij de ridder. Uit ervaring weet hij dat je niet voorzichtig genoeg kunt zijn. Iedere ploert kan zich tegenwoordig in een harnas hijsen.

De Rode Ridder klapt zijn vizier omhoog en klungelt wat met zijn lans. ‘Ook een goedemorgen, heer’, zegt hij.

‘Het is goed te weten dat ik welkom ben. Ik kom net van koning Arthur die mij dit harnas heeft gegeven en nu ben ik een ridder. Ik ben onderweg naar mijn huis, want mijn moeder wacht op mij.’ Heer Gornemans krabt zich even in zijn baard. ‘Zo zo,’ zegt hij langzaam om tijd te winnen, ‘een ridder, dus ...’

‘Ja, een Rode Ridder’, zegt de jongen trots. ‘Rood vind ik de mooiste kleur die er is.’

‘Inderdaad,’ zegt heer Gornemans, ‘wat je zegt: heel mooi. Het staat je ook prachtig. En heeft koning Arthur je zelf tot ridder geslagen?’

‘Tot ridder geslagen?’ vraagt de jongen. ‘Geslagen? Moet dat dan? Ik moest gewoon deze uitrusting op een ridder veroveren, zeiden ze.’

Heer Gornemans vernauwt zijn ogen tot spleetjes. ‘Wonderlijk’, mompelt hij in zichzelf.

‘Nou, en toen ben ik op die ridder afgereden en die sloeg mij met zijn lans’, vertelt de jonge ridder verder. ‘Hij begon, dus toen wierp ik mijn speer.’

‘Je speer?’

‘Ja, zo in z’n oog. Dat heb ik ook wel eens met een hert gedaan. Pof, dood!’

Heer Gornemans knikt. Een atletische jongen, dat wel. ‘Maar niemand heeft je geleerd hoe je met je lans en je zwaard moet omgaan?’ vraagt hij.

‘Eh, nee’, zegt de jongen.

Even aarzelt heer Gornemans. ‘Sta mij toe,’ zegt hij dan, ‘je leermeester te zijn. Ik zal je laten zien hoe je het zwaard hanteert en hoe je de lans richt voor het allerbeste resultaat. Je bent mijn gast en ik leer je de kneepjes van het vak.’

Heel even kijken de heldere grijze ogen hem aan, heel even lijkt de jongen na te denken. ‘Nou graag’, zegt hij dan. ‘Maar niet te lang, want ik wil zo gauw mogelijk naar mijn moeder.’

Heer Gornemans glimlacht. ‘Mijn naam is Gornemans’, zegt hij. ‘Gornemans van Goor, ridder van de Ronde Tafel.’

De jongen knikt. ‘Ik ben Lieverd,’ zegt hij, ‘en ik kom uit Wales.’

‘Lieverd?’ vraagt heer Gornemans.

‘Ja, zo noemt mijn moeder mij.’

‘Welnu, Lieverd’, zegt de heer van Goor.

‘Laten we beginnen.’

2 Dit is een moeilijk woord. Ik leid de betekenis af uit de context.

taxeren = beoordelen

3 ‘Lieverd’ is een rare naam voor een ridder. Later in de tekst geeft heer Gornemans de jongen een andere naam. Markeer die naam.

Naam _____ Datum _____ Klas _____

Eerst krijgt de jongen les in harnaskunde. Alles wat hij met zoveel moeite heeft omgegord en vastgegespt, moet weer los en alle onderdelen worden uitgestald in het gras.

‘Kijk,’ zegt zijn leermeester met een blik op zijn wollen broek en zijn hertenleren **hes**, ‘dit kan natuurlijk niet.’

4 Een ‘hes’ is een _____.

‘O’, zegt de jongen. ‘Echt niet? Weet u, mijn moeder heeft alles zelf gemaakt.’

Heer Gornemans lacht een beetje. ‘Luister,’ zegt hij, ‘onder een harnas hoort een gewatteerd pak, als extra bescherming. Ik heb er nog wel eentje voor je. Trek dit nou maar uit en bewaar het goed, voor als je in Wales bent.’

Een schildknaap brengt een rode broek en een rood hemd van zachte stof. Zijn hele lijf is nu bedekt met een soort deken. Daarna gaat het hele harnas weer aan.

‘Het zit nu een stuk beter’, zegt hij.

‘Zie je wel’, zegt heer Gornemans.

De hele ochtend oefent de held op het veld voor de burcht. Telkens weer moet hij zijn paard in galop zetten en op een stropop afrijden. Tijdens het rijden velt hij zijn lans en richt hem zo dat hij de pop vol op het lijf raakt.

‘Ja!’ roept heer Gornemans iedere keer. ‘Geweldig, je bent een natuurtalent!’

Na het middageten volgt de zwaardvechtles. Alles leert de jongen over afweren, pareren, toesteken, zwaaien in één hand en in twee handen, hoe hij zijn schild moet gebruiken en hoe hij moet duiken en dribbelen.

‘Fantastisch’, zegt heer Gornemans. ‘Ik heb dit nog nooit meegemaakt. Je bent een wonder!’

De jongen zet zijn helm af en kijkt een beetje verlegen naar de grond. ‘Ben ik dan nu een echte ridder?’ vraagt hij.

Heer Gornemans slaat zijn arm om zijn schouder. ‘Technisch gesproken ben je volleerd’, zegt hij.

‘Maar ik moet je nog wel een paar dingen vertellen.’

‘Dat je vrouwen altijd moet respecteren,’ zegt de jongen, ‘en dat je naar de kerk moet gaan.’

‘Natuurlijk’, zegt heer Gornemans.

De jongen lacht. ‘Dat heeft mijn moeder me al verteld.’

Heer Gornemans kucht even. ‘Weet je, m’n beste jongen,’ begint hij, ‘je moeder is ongetwijfeld een voortreffelijke vrouw. Maar het is beter om het niet steeds over haar te hebben.’

‘Waarom niet?’ vraagt de jongen verontwaardigd.

Heer Gornemans kijkt hem ernstig aan. ‘Dat staat niet erg ridderlijk, niet stoer, snap je?’

De jongen snapt het eigenlijk helemaal niet, maar toch knikt hij. ‘Niet stoer’, zegt hij.

‘Nee, ridders praten eigenlijk helemaal niet zo erg veel. Ze wachten rustig af tot iemand ze iets vraagt. Dat staat bedachtzaam en verstandig, begrijp je?’

‘Dus niet te veel praten’, zegt de jongen.

‘Nee,’ zegt heer Gornemans,

‘**spreken is zilver en zwijgen is goud.**’

5 Verklaar dit spreekwoord met je eigen woorden.

Eerst krijgt de jongen les in harnaskunde. Alles wat hij met zoveel moeite heeft omgegord en vastgegespt, moet weer los en alle onderdelen worden uitgestald in het gras.

‘Kijk,’ zegt zijn leermeester met een blik op zijn wollen broek en zijn hertenleren **hes**, ‘dit kan natuurlijk niet.’

‘O’, zegt de jongen. ‘Echt niet? Weet u, mijn moeder heeft alles zelf gemaakt.’

Heer Gornemans lacht een beetje. ‘Luister,’ zegt hij, ‘onder een harnas hoort een gewatteerd pak, als extra bescherming. Ik heb er nog wel eentje voor je. Trek dit nou maar uit en bewaar het goed, voor als je in Wales bent.’

Een schildknaap brengt een rode broek en een rood hemd van zachte stof. Zijn hele lijf is nu bedekt met een soort deken. Daarna gaat het hele harnas weer aan.

‘Het zit nu een stuk beter’, zegt hij.

‘Zie je wel’, zegt heer Gornemans.

De hele ochtend oefent de held op het veld voor de burcht. Telkens weer moet hij zijn paard in galop zetten en op een stropop afrijden. Tijdens het rijden velt hij zijn lans en richt hem zo dat hij de pop vol op het lijf raakt.

‘Ja!’ roept heer Gornemans iedere keer. ‘Geweldig, je bent een natuurtalent!’

Na het middageten volgt de zwaardvechtles. Alles leert de jongen over afweren, pareren, toesteken, zwaaien in één hand en in twee handen, hoe hij zijn schild moet gebruiken en hoe hij moet duiken en dribbelen.

‘Fantastisch’, zegt heer Gornemans. ‘Ik heb dit nog nooit meegemaakt. Je bent een wonder!’

De jongen zet zijn helm af en kijkt een beetje verlegen naar de grond. ‘Ben ik dan nu een echte ridder?’ vraagt hij.

Heer Gornemans slaat zijn arm om zijn schouder. ‘Technisch gesproken ben je volleerd’, zegt hij.

‘Maar ik moet je nog wel een paar dingen vertellen.’

‘Dat je vrouwen altijd moet respecteren,’ zegt de jongen, ‘en dat je naar de kerk moet gaan.’

‘Natuurlijk’, zegt heer Gornemans.

De jongen lacht. ‘Dat heeft mijn moeder me al verteld.’

Heer Gornemans kucht even. ‘Weet je, m’n beste jongen,’ begint hij, ‘je moeder is ongetwijfeld een voortreffelijke vrouw. Maar het is beter om het niet steeds over haar te hebben.’

‘Waarom niet?’ vraagt de jongen verontwaardigd.

Heer Gornemans kijkt hem ernstig aan. ‘Dat staat niet erg ridderlijk, niet stoer, snap je?’

De jongen snapt het eigenlijk helemaal niet, maar toch knikt hij. ‘Niet stoer’, zegt hij.

‘Nee, ridders praten eigenlijk helemaal niet zo erg veel. Ze wachten rustig af tot iemand ze iets vraagt. Dat staat bedachtzaam en verstandig, begrijp je?’

‘Dus niet te veel praten’, zegt de jongen.

‘Nee,’ zegt heer Gornemans,

‘spreken is zilver en zwijgen is goud.’

4 Een ‘hes’ is een kort jasje.

5 Verklaar dit spreekwoord met je eigen woorden.

Soms is het beter om iets voor
jezelf te houden.

Naam _____ Datum _____ Klas _____

‘En dan moet ik je nog iets vertellen over ridderlijke etiquette.’

‘Ridderlijke wat?’ vraagt de jongen.

‘Ridderlijke omgangsvormen’, zegt heer Gornemans. ‘Kijk, wat jij met de vorige Rode Ridder hebt gedaan, was niet erg netjes. Iemand gewoon om zeep helpen doe je niet in een tweegevecht. Er zijn spelregels waar je je aan moet houden. Als een ridder je beledigt en aankondigt dat hij wil vechten stel je je op, vel je je lans en probeer je hem eerst met de lans uit het zadel te stoten. Pas als dat gelukt is, gaat het gevecht verder met het zwaard. Een sportieve kerel laat zijn tegenstander altijd eerst weer opstijgen, maar je kunt natuurlijk ook zelf afstijgen. Kun je me nog volgen?’

De jongen vindt alles behoorlijk omslachtig klinken, maar hij knikt toch maar. Hij mag immers niet te veel vragen.

‘Vroeg of laat heb je je vijand zo in het nauw gedreven dat hij om genade smeekt. Die moet je hem altijd schenken.’

‘Zomaar?’ roept hij nu toch uit. ‘Nadat je al die moeite hebt gedaan?’

‘Ja’, zegt heer Gornemans terwijl hij zijn borst breed maakt. ‘Dat is onze christelijke plicht. Iemand die om genade smeekt, laat je leven. Hij moet zich natuurlijk wel aan je overleveren. Dat betekent dat je met hem mag doen wat je verder maar wilt.’

‘Behalve doodmaken’, zegt de held.

‘Inderdaad’, zegt de oude ridder. ‘Ik stuur mijn overwonnen vijanden altijd naar koning Arthur. Die weet er meestal wel raad mee.’

‘Goed idee’, zegt de jongen. ‘Ben ik dan nu ridder?’

Heer Gornemans schudt zijn hoofd. ‘Nog niet helemaal’, zegt hij. ‘Nu moet ik je nog tot ridder slaan. Kniel neer, eh, Lieverd.’ Hij zwijgt even. ‘Dat klinkt niet erg ridderlijk, vind je wel?’

‘Tja’, zegt de jongen.

Maar heer Gornemans heeft al een besluit genomen. ‘Kniel neer, Man van Wales,’ zegt hij plechtig, ‘en vouw uw handen.’

Dan trekt hij zijn zwaard en raakt met de punt even de schouder van de jonge held aan. ‘Sta op, ridder Man!’ zegt hij.

De jongen staat op en buigt even zijn hoofd.

‘Dank u wel, heer Gornemans’, zegt hij. De zon zakt al achter de boomtoppen en de hemel kleurt rood. ‘Ik moet nu gaan, want eh,’ zegt hij, ‘een dame wacht op mij.’

‘Heel goed, heel goed’, grinnikt heer Gornemans.

‘Ga maar gauw, want een dame mag je niet al te lang laten wachten. Vaarwel, Man van Wales!’

6 Welke fout heeft de jongen gemaakt in zijn gevecht met de vorige Rode Ridder?

7 Welke dame wacht op de Rode Ridder, denk je?

‘En dan moet ik je nog iets vertellen over ridderlijke etiquette.’

‘Ridderlijke wat?’ vraagt de jongen.

‘Ridderlijke omgangsvormen’, zegt heer Gornemans. ‘Kijk, wat jij met de vorige Rode Ridder hebt gedaan, was niet erg netjes. Iemand gewoon om zeep helpen doe je niet in een tweegevecht. Er zijn spelregels waar je je aan moet houden. Als een ridder je beledigt en aankondigt dat hij wil vechten stel je je op, vel je je lans en probeer je hem eerst met de lans uit het zadel te stoten. Pas als dat gelukt is, gaat het gevecht verder met het zwaard. Een sportieve kerel laat zijn tegenstander altijd eerst weer opstijgen, maar je kunt natuurlijk ook zelf afstijgen. Kun je me nog volgen?’

De jongen vindt alles behoorlijk omslachtig klinken, maar hij knikt toch maar. Hij mag immers niet te veel vragen.

‘Vroeg of laat heb je je vijand zo in het nauw gedreven dat hij om genade smeekt. Die moet je hem altijd schenken.’

‘Zomaar?’ roept hij nu toch uit. ‘Nadat je al die moeite hebt gedaan?’

‘Ja’, zegt heer Gornemans terwijl hij zijn borst breed maakt. ‘Dat is onze christelijke plicht. Iemand die om genade smeekt, laat je leven. Hij moet zich natuurlijk wel aan je overleveren. Dat betekent dat je met hem mag doen wat je verder maar wilt.’

‘Behalve doodmaken’, zegt de held.

‘Inderdaad’, zegt de oude ridder. ‘Ik stuur mijn overwonnen vijanden altijd naar koning Arthur. Die weet er meestal wel raad mee.’

‘Goed idee’, zegt de jongen. ‘Ben ik dan nu ridder?’

Heer Gornemans schudt zijn hoofd. ‘Nog niet helemaal’, zegt hij. ‘Nu moet ik je nog tot ridder slaan. Kniel neer, eh, Lieverd.’ Hij zwijgt even. ‘Dat klinkt niet erg ridderlijk, vind je wel?’

‘Tja’, zegt de jongen.

Maar heer Gornemans heeft al een besluit genomen. ‘Kniel neer, **Man van Wales**,’ zegt hij plechtig, ‘en vouw uw handen.’

Dan trekt hij zijn zwaard en raakt met de punt even de schouder van de jonge held aan. ‘Sta op, ridder Man!’ zegt hij.

De jongen staat op en buigt even zijn hoofd.

‘Dank u wel, heer Gornemans’, zegt hij. De zon zakt al achter de boomtoppen en de hemel kleurt rood. ‘Ik moet nu gaan, want eh,’ zegt hij, ‘een dame wacht op mij.’

‘Heel goed, heel goed’, grinnikt heer Gornemans.

‘Ga maar gauw, want een dame mag je niet al te lang laten wachten. Vaarwel, Man van Wales!’

6 Welke fout heeft de jongen gemaakt in zijn gevecht met de vorige Rode Ridder?

Hij heeft een speer geworpen in plaats van een lans en zwaard te gebruiken.

7 Welke dame wacht op de Rode Ridder, denk je? *zijn moeder*

Naam _____ Datum _____ Klas _____

- 8** Noteer een korte omschrijving van de hoofdpersonages uit het verhaal.
Gebruik (minstens) twee kenmerken in je omschrijving en markeer die met rood.

HEER GORNEMANS – _____

DE RODE RIDDER – _____

- 9** Onderstreep in de tekst twee zinnen waaruit blijkt dat de jongen heel snel leert.

- 10** Voordat je tot ridder geslagen wordt, moet je vier lessen krijgen. Noteer welke lessen.

1) _____

2) _____

3) _____

4) _____

- 11** Welke drie zaken behoren tot de ridderlijke etiquette volgens heer Gornemans?

- _____

- _____

- _____

- 12** In een historisch verhaal zijn er dingen echt gebeurd en zijn sommige zaken fantasie van de schrijver. Noteer één feit uit de tekst dat echt gebeurd is en één element dat volgens jou fantasie van de schrijver is.

echt gebeurd: _____

fantasie: _____

- 8** Noteer een korte omschrijving van de hoofdpersonages uit het verhaal.
Gebruik (minstens) twee kenmerken in je omschrijving en markeer die met rood.

HEER GORNEMANS – Hij is een ridder van de Ronde Tafel. Hij heeft een goede conditie. Hij is heel behulpzaam en wil de Rode Ridder helpen om de kneepjes van het vak te leren.

DE RODE RIDDER – Hij is een atletische jongen. Hij wil heel graag ridder worden, maar weet niet hoe hij zijn lans en zwaard moet gebruiken. Hij is leergierig en leert snel.

- 9** Onderstreep in de tekst twee zinnen waaruit blijkt dat de jongen heel snel leert.

- 10** Voordat je tot ridder geslagen wordt, moet je vier lessen krijgen. Noteer welke lessen.

- 1) Les in harnaskunde: het harnas correct leren aandoen met de juiste kleding.
- 2) In galop op een paard leren rijden en met een lans een stropop vol op het lijf raken.
- 3) Zwaardvechtles: leren afweren, pareren, toesteken, zwaaien, schild gebruiken, duiken en dribbelen.
- 4) Ridderlijke etiquette: spelregels waar je je aan moet houden in een tweegevecht.

- 11** Welke drie zaken behoren tot de ridderlijke etiquette volgens heer Gornemans?

- eerst met de lans uit het zadel stoten, dan met het zwaard
- tegenstander terug laten opstijgen, of zelf afstijgen
- genade schenken als de tegenstander daarom smeekt

- 12** In een historisch verhaal zijn er dingen echt gebeurd en zijn sommige zaken fantasie van de schrijver. Noteer één feit uit de tekst dat echt gebeurd is en één element dat volgens jou fantasie van de schrijver is.

bv. echt gebeurd: Een ridderopleiding wordt gegeven door een leermeester.

fantasie: De ridderopleiding is op één dag afgerond.

Naam _____ Datum _____ Klas _____

Taalwijs

16

1 Omkring alle werkwoorden in deze tekst.

Nog elke dag denkt Certix aan zijn moeder. Soms kan hij niet slapen. Hij vormt dan een beeld van haar in zijn hoofd. Ze had lange, blonde haren. Ze droeg die altijd in een vlecht. Mama moest elke dag hard werken op het land. Ze kweekte fruit en groenten. Daarmee vulde ze de hongerige magen van haar man en zoon. Ze kon ook prachtige liedjes zingen voor Certix. De herinnering aan haar stem doet Certix soms huilen in bed.

21

2 Onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.

De dikke man roept luidkeels in de arena.

We hebben nog een speciale verrassing!

Onze geliefde keizer geeft vandaag een uitzonderlijke gunst.

De winnaar van dit kamp krijgt niet alleen een palm en goud.

Als een vrij man mag hij deze arena verlaten.

Een golf van enthousiasme rolt over de tribunes.

Zal Vartrax dit gevecht kunnen winnen?

Dan mogen hij en zijn zoon uit Rome vertrekken!

23

3 Zet het werkwoord in de gevraagde vorm.

geven	2e persoon meervoud, t.t.:	_____
kunnen	1e persoon meervoud, v.t.:	_____
roepen	3e persoon enkelvoud, v.t.:	_____
horen	1e persoon enkelvoud, t.t.:	_____
krijgen	2e persoon enkelvoud, t.t.:	_____
winnen	3e persoon meervoud, v.t.:	_____

Taalwijs

16

1 Omkring alle werkwoorden in deze tekst.

Nog elke dag denkt Certix aan zijn moeder. Soms kan hij niet slapen. Hij vormt dan een beeld van haar in zijn hoofd. Ze had lange, blonde haren. Ze droeg die altijd in een vlecht. Mama moest elke dag hard werken op het land. Ze kweekte fruit en groenten. Daarmee vulde ze de hongerige magen van haar man en zoon. Ze kon ook prachtige liedjes zingen voor Certix. De herinnering aan haar stem doet Certix soms huilen in bed.

21

2 Onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.

De dikke man roept luidkeels in de arena.

We hebben nog een speciale verrassing!

Onze geliefde keizer geeft vandaag een uitzonderlijke gunst.

De winnaar van dit kamp krijgt niet alleen een palm en goud.

Als een vrij man mag hij deze arena verlaten.

Een golf van enthousiasme rolt over de tribunes.

Zal Vartrax dit gevecht kunnen winnen?

Dan mogen hij en zijn zoon uit Rome vertrekken!

23

3 Zet het werkwoord in de gevraagde vorm.

geven	2e persoon meervoud, t.t.:	<u>geven</u>
kunnen	1e persoon meervoud, v.t.:	<u>konden</u>
roepen	3e persoon enkelvoud, v.t.:	<u>riep</u>
horen	1e persoon enkelvoud, t.t.:	<u>hoor</u>
krijgen	2e persoon enkelvoud, t.t.:	<u>krijgt</u>
winnen	3e persoon meervoud, v.t.:	<u>wonnen</u>

Naam _____ Datum _____ Klas _____

4 Schrijf de juiste vorm van het werkwoord in de zin. Let op de tijd!

Het publiek _____ (doen, v.t.) de arena daveren.

Iedereen _____ (kijken, t.t.) naar het gevecht.

De dikke man _____ (staan, t.t.) nog steeds in het midden van de arena.

Hij _____ (vragen, t.t.) de gladiatoren om naast hem te komen staan.

Plots _____ (zwaaien, v.t.) hij met zijn armen in de lucht.

De schreeuwende menigte _____ (worden, v.t.) muisstil.

Ik _____ (worden, t.t.) zelfs bang van de stilte!

_____ (worden, t.t.) jullie ook helemaal stil?

Certix _____ (worden, t.t.) lijkeek van de spanning.

5 Onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.**Kruis het getal (enkelvoud of meervoud) en de tijd (t.t. of v.t.) van de persoonsvorm aan.**

	enkelvoud	meervoud	t.t.	v.t.
1 Ella knipt haar lange haren.	☐	☐	☐	☐
2 Ze leek toen op een jongen.	☐	☐	☐	☐
3 Ella en haar paard wonnen gisteren een prijs.	☐	☐	☐	☐
4 Arabesk houdt van appeltaart.	☐	☐	☐	☐
5 De paarden van Rochus hielden meer van haver.	☐	☐	☐	☐
6 Wil jij ook leren paardrijden?	☐	☐	☐	☐
7 Ik behaalde een eerste prijs.	☐	☐	☐	☐
8 Wij zijn dol op paarden.	☐	☐	☐	☐
9 Mama en papa waren heel fier.	☐	☐	☐	☐
10 Wanneer komen jullie eens kijken?	☐	☐	☐	☐

In welke vorm staat de persoonsvorm van de zinnen in oefening 5?**Zet het nummer van de zin in het juiste vakje.**

1e persoon enkelvoud	2e persoon enkelvoud	3e persoon enkelvoud	1e persoon meervoud	2e persoon meervoud	3e persoon meervoud

4 Schrijf de juiste vorm van het werkwoord in de zin. Let op de tijd!

Het publiek deed (doen, v.t.) de arena daveren.
 Iedereen kijkt (kijken, t.t.) naar het gevecht.
 De dikke man staat (staan, t.t.) nog steeds in het midden van de arena.
 Hij vraagt (vragen, t.t.) de gladiatoren om naast hem te komen staan.
 Plots zwaaide (zwaaien, v.t.) hij met zijn armen in de lucht.
 De schreeuwende menigte werd (worden, v.t.) muisstil.
 Ik word (worden, t.t.) zelfs bang van de stilte!
Worden (worden, t.t.) jullie ook helemaal stil?
 Certix wordt (worden, t.t.) lijkbleek van de spanning.

5 Onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.

Kruis het getal (enkelvoud of meervoud) en de tijd (t.t. of v.t.) van de persoonsvorm aan.

	enkelvoud	meervoud	t.t.	v.t.
1 <u>Ella knipt</u> haar lange haren.	☒	☐	☒	☐
2 <u>Ze leek</u> toen op een jongen.	☒	☐	☐	☒
3 <u>Ella en haar paard wonnen</u> gisteren een prijs.	☐	☒	☐	☒
4 <u>Arabesk houdt</u> van appeltaart.	☒	☐	☒	☐
5 <u>De paarden van Rochus hielden</u> meer van haver.	☐	☒	☐	☒
6 <u>Wil jij</u> ook leren paardrijden?	☒	☐	☒	☐
7 <u>Ik behaalde</u> een eerste prijs.	☒	☐	☐	☒
8 <u>Wij zijn</u> dol op paarden.	☐	☒	☒	☐
9 <u>Mama en papa waren</u> heel fier.	☐	☒	☐	☒
10 Wanneer <u>komen jullie</u> eens kijken?	☐	☒	☒	☐

In welke vorm staat de persoonsvorm van de zinnen in oefening 5?

Zet het nummer van de zin in het juiste vakje.

1e persoon enkelvoud	2e persoon enkelvoud	3e persoon enkelvoud	1e persoon meervoud	2e persoon meervoud	3e persoon meervoud
7	6	1, 2, 4	8	10	3, 5, 9

Naam _____ Datum _____ Klas _____

6 Maak een afleiding.

Vul het vetgedrukte grondwoord aan met een voorvoegsel of een achtervoegsel.

be – wan – aarts – ge

ing – heid – je – heid – jes – eling

Het meisje gaat tegen de **leun** _____ van het groene **bank** _____ zitten.

Ze voelt **zacht** _____ aan het hout.

De **aanwezig** _____ van de soldaat maakt haar _____ **nieuwd**.

Het is een raadsel waar hij **plots** _____ vandaan komt.

De soldaat vindt het _____ **moeilijk** om te overleven in de _____ **orde** van het front.

Daar is overal _____ **vaar** en nergens **veilig** _____.

7 Maak samenstellingen door een woord uit de eerste kolom te verbinden met een woord uit de tweede kolom. Schrijf de samenstellingen op de juiste plaats in de zinnen.

lucht •	• bang
winkel •	• fiets
dood+s •	• winkel
breek •	• toren
kerk •	• trap
kapper+s •	• potten
groente •	• alarm
ijzer •	• zaak
motor •	• ijzer
kelder •	• deur

Mama en rob rukken aan de _____.

Plots loeit het _____ over de stad.

Een man in de _____ wil Fien helpen.

‘Ga vlug naar de _____’, zegt hij.

Fien wordt bijna omver gereden door een _____.

‘Ik heb een _____’, zegt David.

Rob rent langs de _____ naar beneden.

De _____ kletteren op de grond.

Mama en haar broertje zijn _____.

Maar na de bommen speelt de beiaard een liedje in de _____.

6 Maak een afleiding.

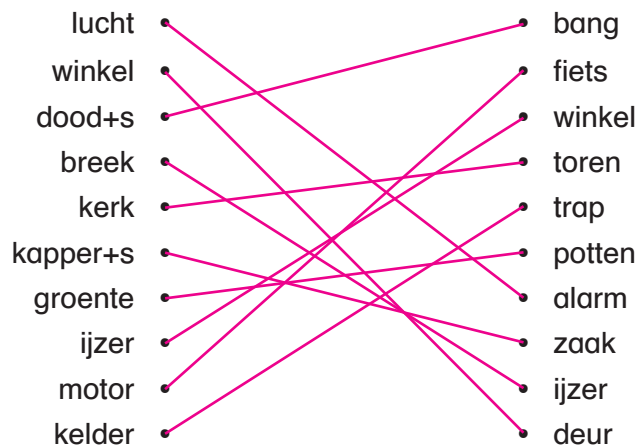
Vul het vetgedrukte grondwoord aan met een voorvoegsel of een achtervoegsel.

be – wan – aarts – ge

ing – heid – je – heid – jes – eling

Het meisje gaat tegen de **leun**ing van het groene **bank**je zitten.Ze voelt **zacht**jes aan het hout.De **aanwezig**heid van de soldaat maakt haar **be**nieuwd.Het is een raadsel waar hij **plots**eling vandaan komt.De soldaat vindt het **aarts**moelijk om te overleven in de **wan**orde van het front.Daar is overal **ge**vaar en nergens **veilig**heid.

7 Maak samenstellingen door een woord uit de eerste kolom te verbinden met een woord uit de tweede kolom. Schrijf de samenstellingen op de juiste plaats in de zinnen.

Mama en rob rukken aan de **winkel**deur.Plots loeit het **lucht**alarm over de stad.Een man in de **kappers**zaak wil Fien helpen.‘Ga vlug naar de **ijzer**winkel’, zegt hij.Fien wordt bijna omver gereden door een **motor**fiets.‘Ik heb een **breek**ijzer’, zegt David.Rob rent langs de **kelder**trap naar beneden.De **groente**potten kletteren op de grond.Mama en haar broertje zijn **dood**sbang.Maar na de bommen speelt de beiaard een liedje in de **kerk**toren.